

Helvetesild (Herpes zoster)

Herpes zoster eller "helvetesild" er en virussykdom (samme virus som vannkopper hos barn). Hyppigheten øker med alderen. 10 - 20% av alle mennesker får herpes zoster.

Av Dr. Helge Bengtsson

Symptomer

Sykdommen kommer akutt med et utslett i form av rødme og små blærer. Blærene tørker inn og blir til skorper som faller av i løpet 2 - 3 uker. Det er vanlig at man har litt feber og redusert allmenntilstand. Det kan svi, stikke og gjøre vondt innen utslettet kommer, mens man har utslettet eller etterpå. Særlig eldre kan ha smerter lenge etter at utslettet er forsvunnet.

Lokalisasjon

Utslettet kommer lokalt i et område på høyre eller på venstre side av kroppen, hodet eller på armer og ben.

Behandling

Hvis smerten er stor, kan smerten og utslettet minskes hvis det gis tabletter (Zovirax, Valtrex, Aciklovir med flere) tidlig i forløpet. Det kan også være en fordel å bruke lokal bedøvelseskrem eller kortisonkrem. Iblant brukes prednisolon tabletter i 1 - 2 uker for å minske inflammasjonen i nerven og på den måten minske smerten. Noen ganger kan det bli nødvendig med smertestillende medisin, som for eksempel Paralgin forte eller Pinex forte.

Det kan forekomme smerter etter at utslettet er borte (postherpetiske smerter). Smertene kan være sterke i måneder/halve år, selv om de minsker som tiden går. Lokalt kan man smøre seg med en bedøvelseskrem eller Capsaicin (Capsina) krem.

Antidepressiva Amitriptylin (Sarotex) tabletter i små doser påvirker ofte denne typen av (nevrogene) smerter. Det samme gjør Gabapentin (Nevrontin), eller Paralgin/Pinex forte.

Det er sjelden å få herpes zoster (helvetesild) igjen. Det kan skje at man får sykdommen to ganger men da oftest med 10 - 20 års intervall.

På dansk kalles helvetsild for helvedesild og på svensk bältros.